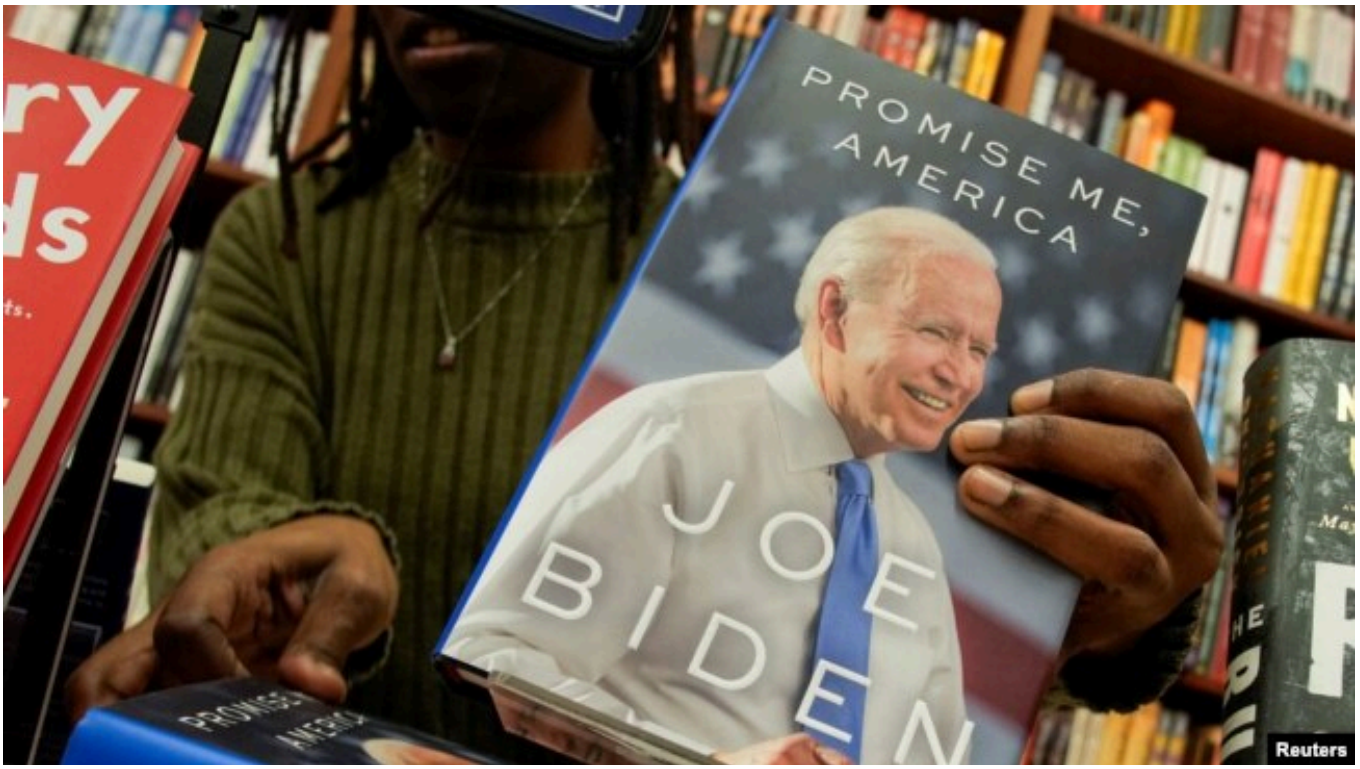
View the original article

فراتر از خبر

انتشار خاطرات جو بایدن؛ «بی‌بی بنشین، من این داستان‌ها را بسیار شنیده‌ام»

فرنوش رام - اسرائیل

۲۹/آبان/۱۴۰۵

کتاب خاطرات بایدن با نام «به من قول بده، آمریکا» منتشر شده است

کتاب خاطرات جو بایدن، رئیس‌جمهور پیشین آمریکا، که این هفته در ایالات متحده منتشر شد و به‌طور ویژه به چهار سال حضور او در کاخ سفید می‌پردازد، روند روبه‌تیرگی مناسبات آمریکا و اسرائیل را در سال‌های ریاست‌جمهوری بایدن، هم‌زمان با نخست‌وزیری بنیامین نتانیاهو، روایت کرده است.

خبرگزاری آسوشیتدپرس، نشریهٔ نیوزویک و روزنامه یدیعوت آحرونوت خلاصه‌ای از مطالب این کتاب درباره اسرائیل را گزارش کرده‌اند.

«به من قول بده، آمریکا»

کتاب خاطرات بایدن با نام «به من قول بده، آمریکا» (Promise Me, America) این روزها در ۴۸۰ صفحه روانهٔ کتاب‌فروشی‌های آمریکا شده است. او و ناشرانش، لیتل، براون اند کمپانی در آمریکا و جان موری در بریتانیا، روز هفدهم نوامبر (۲۶ آبان) را که زمان کوتاهی پس از انتخابات میان‌دوره‌ای کنگره آمریکاست، برای انتشار کتاب در نظر گرفتند.

بایدن برای بیان خاطرات و موافقت با انتشار آن در قالب کتاب، ده میلیون دلار دریافت کرده است؛ مبلغی معادل یک‌ششم پولی که به باراک اوباما، رئیس پیشین او، برای خاطرات هشت‌ساله‌اش در کاخ سفید پرداخت شد؛ هشت سالی که جو بایدن در آن معاون رئیس‌جمهور بود.

آن هشت سال در حالی سپری شد که بنیامین نتانیاهو قدرت را در اسرائیل در دست داشت و موضوع ایران، به‌ویژه مخالفت اوباما و بایدن با حملهٔ مشترک آمریکا و اسرائیل یا حملهٔ مستقل اسرائیل به ایران و تلاش آن‌ها برای دستیابی به برجام با دولت وقت تهران، مناسبات نتانیاهو و کاخ سفید را عمیقاً دچار بحران کرد.

بایدن پس از دورهٔ نخست ریاست‌جمهوری دونالد ترامپ، در حالی در مقام رئیس‌جمهور به کاخ سفید بازگشت که نتانیاهو مدت کوتاهی بود قدرت را ترک کرده بود؛ اما بازگشت نتانیاهو به نخست‌وزیری در اواخر سال ۲۰۲۲، این دو سیاستمدار دیرآشنا را دوباره رودرروی یکدیگر قرار داد.

اکنون روایت بایدن در کتابش از روند تیره‌شدن مناسبات دو کشور در سال‌های پایانی ریاست‌جمهوری او، حاکی از ناامیدی عمیقش از سیاستمداری است که دهه‌ها، از نخستین سال‌های حضورش در مجلس سنا، با او آشنایی داشته است.

بایدن در کتابش نگاهی بی‌پرده به نتانیاهو دارد و تأکید می‌کند که همواره با او گفت‌وگوهای صریحی داشته، اما این گفت‌وگوها چندان «بر پایه اعتماد نبوده است».

جو بایدن در بیش از پنج دهه فعالیت سیاسی‌اش، همواره خود را «صهیونیست» و طرفدار اسرائیل معرفی کرده است. او به‌خاطر این میزان حمایت از اسرائیل گاه با مشکلاتی روبه‌رو بود، اما از موضعش عدول نکرد.

او اکنون در کتابش تأکید می‌کند که همچنان بر این دیدگاه پابرجاست و به‌ویژه «هرگز از ایستادن در کنار اسرائیل پس از رویداد هفتم اکتبر پشیمان نیست». او نظر کسانی را که مدعی بودند ارسال سلاح برای اسرائیل در جریان جنگ غزه باید متوقف می‌شد نمی‌پذیرد، زیرا اسرائیل این سلاح‌ها را «برای دفاع و محافظت از خود نیاز داشت».

بایدن این موضع را در راستای «تعهد دیرینه» آمریکا به اسرائیل توصیف کرده و نوشته است: «وظیفه من، به‌عنوان رئیس‌جمهور ایالات متحده، حمایت از منافع آمریکا و متحدان آمریکا بود. هر کشور دموکراتیکی رهبر خود را انتخاب می‌کند و من با آن رهبران کار می‌کنم».

بیشتر در این باره:

روایت‌های ناشنیده دربارهٔ ترامپ و بایدن در کتاب تازهٔ باب وودوارد

«گرایش‌های مشابه ترامپ»

بایدن نوشته است: «از زمان بازگشت نتانیاهو به قدرت، به‌طور فزاینده‌ای احساس می‌کردم که وظیفه من در محافظت از اسرائیل یعنی محافظت از آن، هم در برابر دشمنانش و هم در برابر تندروی‌های خودش».

به ادعای او، «نتانیاهو گرایش‌های مشابه دونالد ترامپ دارد»؛ «برخوردش با حقیقت سهل‌انگارانه است و از این‌که نهادهای دموکراتیک را به‌خاطر منافع شخصی زیر پا بگذارد، هراسی ندارد».

رئیس‌جمهور پیشین ایالات متحده نوشته که نمی‌توانست اولویت‌های نتانیاهو را درک کند یا با آن‌ها کنار بیاید؛ «حاضر بود برای منافع شخصی، دستاوردهای دیپلماتیک را تضعیف کند و متحدان را از خود براند».

او از جمله به تلاش بنیامین نتانیاهو در سال ۲۰۲۳ برای بازنگری در نظام قضایی اسرائیل اشاره می‌کند که موجب اعتراضات گسترده در این کشور شد.

بایدن مدعی است نتانیاهو به‌سرعت در پی تضعیف دیوان عالی کشورش برآمد تا مانع از رسیدگی به «معاملات مالی ناخوشایند» خود شود و تصمیماتی می‌گرفت که می‌توانست امنیت، نهادهای دموکراتیک و جایگاه بین‌المللی اسرائیل را به خطر بیندازد.

به نوشته او، نتانیاهو مدت‌ها خود را فردی با توانایی‌های منحصربه‌فرد در محافظت از کشور و مردمش در برابر دشمنان معرفی کرده بود؛ شهرتی که به او کمک کرد از رسوایی‌ها و دردسرهای فراوان جان سالم به در ببرد و در صحنه سیاست قدرت‌نمایی کند.

بایدن برخلاف تصویری که نتانیاهو از خود برای بخشی از جامعه ساخته و خود را مدافع منافع بلندمدت کشور جا زده است، نخست‌وزیر اسرائیل را فردی توصیف می‌کند که «از اندیشیدن همچون یک دولتمرد بزرگ ناتوان بود» و تأمین نیازهای سیاسی کوتاه‌مدت خود را بر منافع بلندمدت اسرائیل ترجیح داد.

مدیریت مناقشه با اسرائیل بر سر جنگ غزه

حملهٔ گروه افراطی حماس به اسرائیل در هفتم اکتبر ۲۰۲۳، اسرائیل را تکان داد. بایدن نوشته است در روز نخست حمله، چند بار با نتانیاهو تماس گرفت. او نوشته است: «می‌خواستم او از عزم من برای اطمینان از این‌که چنین روزی دیگر هرگز برای اسرائیل تکرار نخواهد شد، مطمئن شود».

رئیس‌جمهور پیشین آمریکا حملهٔ حماس را «بدترین تجاوز به مردم یهود از زمان هولوکاست» توصیف می‌کند.

بایدن فاش می‌کند که ارزیابی‌های اطلاعاتی آمریکا در صبح روز آن حمله، ارتش اسرائیل را این‌گونه ترسیم کرد: «غافلگیر، سردرگم و دچار آشفتگی». او نوشته است اگر ایران و حزب‌الله نیز حمله‌ای هماهنگ با حماس انجام می‌دادند، «می‌توانست ضربه‌ای وجودی به اسرائیل باشد».

بایدن نخستین رهبر جهانی بود که ۱۱ روز پس از آن حمله به اسرائیل سفر کرد و تضمین‌های لازم را برای ارائه کمک‌های نظامی به ارتش اسرائیل در جنگی که با حماس در غزه آغاز کرده بود، ارائه داد.

او در فصلی ۲۸ صفحه‌ای، مدیریت مباحثات دولتش با اسرائیل را پس از حملهٔ حماس شرح داده است. بایدن به تسلیحات آمریکایی که در جنگ غزه به کار رفت اشاره می‌کند و مدعی است که اسرائیل در این جنگ «زیاده‌روی» کرد.

او نوشته است: «من از همان آغاز از اسرائیل خواستم برای کاهش رنج غیرنظامیان اقدامات احتیاطی انجام دهد» و این نگرانی را بارها در گفت‌وگو با نتانیاهو مطرح کرده است.

با این حال، به گفته بایدن، الگویی تکراری شکل گرفت: نتانیاهو وعده می‌داد، اما بلافاصله عملیات نظامی دیگری انجام می‌شد که مرگ غیرنظامیان بیشتری را در پی داشت؛ «هر بار بهانه‌ای برای توجیه کار خود داشتند».

بایدن نوشته است: «بی‌بی هیچ ابایی نداشت وعده‌هایی بدهد که نه توان عملی‌کردنشان را داشت و نه حتی قصد عمل به آن‌ها را».

بیان این ناخشنودی بایدن از نتانیاهو از این نظر قابل‌توجه است که رئیس‌جمهور آمریکا در طول جنگ غزه با انتقادهای زیادی در ایالات متحده روبه‌رو بود.

منتقدان گفته بودند نتانیاهو بارها او و کاخ سفید را دور زد و حمایت‌های گسترده نظامی و دیپلماتیک مورد نظر خود را از آمریکا به دست آورد.

بایدن در کتابش این ادعا را که «فریب خورده است» رد کرده و تأکید دارد که موضع خود را بارها برای نتانیاهو روشن کرده بود.

او سرانجام در برابر وضعیتی که ایجاد شده بود و آن را «چالشی دلخراش» توصیف کرده، تسلیم انتقادهای جهانی و دموکرات‌های آمریکایی شد و تصمیم گرفت تأمین برخی تسلیحات، از جمله بمب‌های حدوداً یک‌تنی، را به‌دلیل تلفات بالا در غزه محدود یا متوقف کند. این تصمیم او نیز مورد انتقاد حامیان اسرائیل قرار گرفت.

«بی‌بی بنشین، من این داستان‌ها را بسیار شنیده‌ام»

بایدن گفت‌وگوهایش با نتانیاهو درباره تندروی‌های وزیران راست‌گرای افراطی در دولت اسرائیل را نقل کرده است. او از جمله نوشته است: «در مقطعی به بی‌بی هشدار دادم که افراطیون کابینه‌اش از کنترل خارج شده‌اند. گفتم: بی‌بی، تو به من قول دادی که دستت روی فرمان است». او پاسخ داد: «همین‌طور است.» گفتم: «خب، با این دست و فرمان داری به سوی دره می‌رانی».

بایدن همچنین دیداری را در دفتر کار نتانیاهو در اورشلیم یادآوری کرده است که کار به مشاجرهٔ لفظی کشید؛ آن زمان بایدن معاون اوباما بود و بحث بر سر ساخت‌وسازهای اسرائیلی در کرانه باختری بود.

به نوشته بایدن، نخست‌وزیر اسرائیل به سمت پنجره رفت و مکرراً به بایدن گفت بیاید و نگاه کند تا متوجه شود شهرک‌های کرانه باختری درست چسبیده به اورشلیم هستند. بایدن اما بلند نشد و به نتانیاهو گفت: «بی‌بی، بنشین. من کنار این پنجره‌ها ایستاده‌ام و این داستان‌ها را شنیده‌ام. تو باید کار درست را انجام بدهی و کار درست برای اسرائیل بازگشت به مسیر صلح و راه‌حل دو دولتی است».

اما به نوشته بایدن، برنامه‌های نتانیاهو عملاً به شهرک‌نشینان در کرانه باختری امکان داده است زمین‌های بیشتری را از فلسطینیان تصرف کنند و دستیابی به توافق صلح را عملاً ناممکن سازند.

او «راه‌حل دو دولتی» (وجود کشوری برای فلسطینیان در کنار اسرائیل) را تنها راه خردمندانه‌ای دانسته است که در سایه آن، هم اسرائیلی‌ها و هم فلسطینیان می‌توانند زندگی مسالمت‌آمیز داشته باشند.

بایدن در کتابش همچنین از فلسطینیان خواسته است به خود آیند و «بیدار شوند»، از حماس فاصله بگیرند و «حق حیات اسرائیل در امنیت و صلح را بپذیرند».

«شکست امید به صلح خاورمیانه»

بایدن در کتابش توضیح می‌دهد که چرا خوش‌بینی‌اش به تحقق صلح در خاورمیانه رفته‌رفته جای خود را به یأس داد و امیدهایش برای صلح دائمی در این بخش از جهان «درهم شکست».

او یکی از دلایل ناکامی تلاش‌های دولت خود برای عادی‌سازی رابطه اسرائیل و عربستان را برخی تصمیمات دولت نتانیاهو در گسترش شهرک‌سازی‌ها ذکر کرده است؛ آن هم درست هنگامی که ترتیبات آمریکا برای گسترش همکاری اسرائیل و عربستان پیشرفت کرده بود.

بایدن سفرش به جده در اواسط تابستان ۲۰۲۲ را یادآوری کرده است که در آن حامل نامه‌ای از یائیر لاپید، نخست‌وزیر وقت اسرائیل، برای محمد بن‌سلمان، ولیعهد سعودی، بود. لاپید در این نامه به تمایل اسرائیل به توافق صلح اشاره کرده و قول داده بود که چنین صلحی شامل فلسطینیان نیز باشد. قرار شد حریم هوایی عربستان به روی پروازهای اسرائیلی گشوده شود.

بایدن نوشته است: «ولیعهد به من گفت آماده حرکت به‌سوی برقراری رابطه با اسرائیل است. بر سر مجموعه‌ای از توافق‌نامه‌ها که قرار بود تیم کاخ سفید در ماه‌های بعد تهیه کند، توافق کردیم؛ شامل روابط دفاعی، همکاری هسته‌ای غیرنظامی و فناوری».

بایدن پیش از آن سفر به عربستان، در بیت‌لحم در کرانه باختری با محمود عباس، رهبر تشکیلات خودگردان، دیدار کرد و به او «قول داد که فلسطینیان را در توافق اسرائیل و عربستان فراموش نکند». آقای عباس گفت اگر چنین است، او هم حمایت می‌کند. عباس به بایدن گفت: «همین امشب این حمایت مرا به ولیعهد عربستان بگو». با موافقت او، گام بزرگ دیگری به جلو برداشته شده بود.

به نوشته بایدن، اما اقدام دولت نتانیاهو در اوایل تابستان ۲۰۲۳ در تصویب ۵۷۰۰ مجوز ساخت‌وساز شهرک‌های اسرائیلی، «ضربه سنگینی» به تلاش‌های آمریکا برای دستیابی به توافق تاریخی عادی‌سازی روابط میان عربستان و اسرائیل وارد کرد.

او مدعی است چنین توافقی، پیش از آن‌که حملهٔ حماس در هفتم اکتبر این ابتکار دیپلماتیک را از ریل خارج کند، «ممکن بود تنها چند هفته با نهایی‌شدن فاصله داشته باشد».

این مطلب بخشی از:

جهان | بایگانی | فراتر از خبر

© ۲۰۲۶ تمام حقوق این وب‌سایت، بر اساس مقررات کپی‌رایت، برای رادیو فردا محفوظ است.